

A Bolyai János Matematikai Társulat 1955. október 29-én rendezte az 1955. évi Kürschák József matematikai tanulmányversenyt az idén érettségizett diákok számára. A versenyen középiskolai tanulók is részt vehettek. A verseny résztvevőinek és a beadott dolgozatoknak száma: Budapesten 248 résztvevő, 193 dolgozat; Debrecenben 28 résztvevő 22 dolgozattal, Egerben 24 résztvevő 18 dolgozattal, Győrött 14 résztvevő 14 dolgozattal, Kecskeméten 27 résztvevő 26 dolgozattal, Miskolcon 23 résztvevő 19 dolgozattal, Nyíregyházán 12 résztvevő 6 dolgozattal, Pécsen 44 résztvevő 31 dolgozattal, Sopronban 9 résztvevő 4 dolgozattal, Szegeden 64 résztvevő 43 dolgozattal, Szolnokon 26 résztvevő 24 dolgozattal, Szombathelyen 26 résztvevő 23 dolgozattal, Veszprémben 24 résztvevő 17 dolgozattal. Együttesen 13 városban 569 résztvevő 440 dolgozattal.

A verseny feladatai a következők voltak:

1. Bizonyítandó, hogyha a trapéz alapján nyugvó szögek nem egyenlők, akkor a kisebbiknek csúcsából kiinduló átló a hosszabb.

2. Hány olyan 3-mal osztható ötjegyű szám van, amelyben előfordul a 6-os számjegy?

3. Rácspontoknak nevezzük a síknak azokat a pontjait, amelyeknek mindkét koordinátája egész szám. Bizonyítandó, hogyha egy háromszög csúcsai rácspontok, a határán több rácspont nincs és belsejében egyetlen rácspont van, akkor ez a rácspont a háromszög súlypontja.

A Bolyai János Matematikai Társulat elnöksége által kiküldött versenybizottság tagjai *Gallai Tibor, Kárteszi Ferenc, Surányi János, Varga Tamás és Hajós György* előadó voltak. A bizottság december 9-én tartott ülésén egyhangúan a következő jelentést fogadta el:

»A versenyen örvendetesen szép számmal vettek részt a versenyzők, viszont a sok beadott dolgozat nagyon kevés kifogástalan feladatmegoldást tartalmaz. Egyetlen olyan dolgozat sincs, amelyik mindhárom feladat helyes megoldását tartalmazza. Igaz ugyan, hogy a három feladat mindegyikére található helyes megoldás a dolgozatoknak egyikében, vagy másikában. A bizottság a tények ismeretében úgy határozott, hogy ebben az évben az *első Kürschák József-díjat nem adja ki*.

A beadott dolgozatok közül kiemelkedik KRAMMER GERGELY dolgozata, aki ebben az évben a budapesti II. Rákóczi Ferenc gimnáziumban érettségizett, és Kozma Péter tanár tanítványa volt. Egyedül az ő dolgozata tartalmazza a harmadik feladatnak lényegében jó megoldását. E legnehezebbnek bizonyult feladat megoldására ötletes utat talált és csak okoskodásának lezárása mutat kisebb hiányosságot. Az első feladatra adott megoldásai a részletek kidolgozása tekintetében joggal kifogásolhatók, a második feladat megoldásánál helyes utat talált, ezt az utat azonban hiánytalan okoskodással nem járta végig. A bizottság az 1955. évi második Kürschák József-díjat, 500 forintot KRAMMER GERGELYnek ítéli.

A többi dolgozat közül elsősorban dicséretet érdemel BARTFAI PÁL dolgozata, aki ebben az évben érettségizett. Az első két feladatot helyesen oldotta meg, a második feladatra adott mintaszerűen fogalmazott megoldása a legszebb az erre a feladatra beérkezett megoldások közül.

Második helyen dicséretet érdemel QUITTNER PÁL és URAY LÁSZLÓ dolgozata. Mindketten ebben az évben érettségiztek. Quittner Pál a dicséretet az első feladat szép megoldásáért, Uray László pedig a második feladat szép megoldása miatt érdemli meg.

Minthogy az első díj nem került kiosztásra, a bizottság módot talált arra, hogy a dicséretben részesített dolgozatok szerzőinek is adjon pénzjutalmat. A bizottság Bartfai Pálnak 200, Quittner Pálnak és Uray Lászlónak 150–150 forintos pénzjutalmat ítél. «

*

Örömmel állapítjuk meg, hogy mind a négy kitüntetett versenyző lapunk olvasói előtt jól ismert. Mindegyikük, mind lapunk pontversenyein, mind az Arany Dániel, illetve Rákosi Mátyás matematikai versenyeken, volt már helyezve, sőt legtöbbszörre többször is. Kettő közülük már I. gimnazista korában nyert kitüntetést. Érdekes, hogy 1947 óta, amióta középiskolások is indulhattak ezen – az érettségizettek részére rendezett – versenyen, most fordult elő első ízben, hogy középiskolás versenyző nem ért el helyezést.

A feladatok megoldását a jövő számunkban közöljük.